

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

783

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Laatste aso AZC in Nederland sluit deuren»* (ingezonden 24 oktober 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 21 november 2019) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 753.

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Laatste aso AZC in Nederland sluit deuren»?¹

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van dit bericht. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid is nog in gesprek met de gemeente Hoogeveen of de locatie Hoogeveen een rol kan vervullen in de aanpak van overlastgevers. Zodra ik de uitkomst hiervan weet, zal ik uw Kamer informeren.

Vraag 2

Herinnert u zich ook de berichtgeving van de NOS van 17 juni jl, waarin de gemeenten Amsterdam en Hoogeveen aangeven dat ze van overlastgevende asielzoekers af willen?²

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het belangrijk is een robuuste en veilige opvang te realiseren voor deze moeilijke doelgroep?

¹ Telegraaf 19 oktober 2019 «Laatste aso AZC in Nederland sluit deuren»; <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1029006683/laatste-aso-azc-in-nederland-sluit-deuren>

² NOS 17 juni 2019 «Amsterdam en Hoogeveen willen van overlastgevende asielzoekers af»; <https://nos.nl/artikel/2289450-amsterdam-en-hoogeveen-willen-van-overlastgevende-asielzoekers-af.html>

Antwoord 3

Ja. Zoals ook aangegeven in de brieven van mijn ambtsvoorganger aan uw Kamer is het doel van de ebtl om aan te geven dat overlastgevend gedrag niet wordt getolereerd en in te zetten op gedragsverandering. Daarnaast wordt door het overplaatsen van overlastgevers naar een aparte locatie de veiligheid en het welzijn van bewoners en personeel van de reguliere asielzoekerscentra bevorderd.

Vraag 4

Is er inmiddels alternatieve opvang beschikbaar om overlastgevende asielzoekers op te vangen, nu duidelijk is dat de laatste Extra Begeleiding en Toezicht Lokaties (EBTL) binnenkort gaan sluiten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer kan de alternatieve opvang in gebruik genomen worden?

Antwoord 4

Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 1 ben ik nog met de gemeente in gesprek over een mogelijke alternatieve opvang voor overlastgevers. Voor de gemeente is dit mede afhankelijk van de groep die opgevangen moet worden en de voorwaarden, waaronder het handhaven van het huidige strenge regime.

De aanpak van overlastgevende asielzoekers is een van de speerpunten van het Nederlandse migratiebeleid. De alternatieve opvang van overlastgevende asielzoekers is onderdeel van een breed pakket aan maatregelen, dat ingezet kan worden om deze groep aan te pakken.

Vraag 5

Zal de opvang en begeleiding van de huidige doelgroep EBTL op een veilige en beheersbare wijze uitgevoerd worden, conform de conclusies van de inspectie?³

Antwoord 5

Naar aanleiding van het onderzoek van de inspectie en de ervaringen die zijn opgedaan in de ebtl Amsterdam en in Hoogeveen zijn de maatregelen gericht op de aanpak van overlastgevende asielzoekers aangescherpt en geïntensiveerd. Voor een overzicht van deze maatregelen verwijst ik u naar de brief van mijn voorganger van 17 april 2019.⁴

Vraag 6

Heeft u de vakbond betrokken bij de ontwikkeling van een veilige en beheersbare opvang? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat waren de bevindingen?

Antwoord 6

Het COA is met de vakbonden in gesprek over de ontwikkeling van een veilige en beheersbare opvang. Op 11 maart 2019 zijn de vakbonden door het bestuur van het COA uitgenodigd om te komen praten over de problematiek van de overlastgevers. Hiervoor waren ook medewerkers uitgenodigd die hun ervaringen deelden. Op 6 mei 2019 heeft er een vervolgoverleg plaatsgevonden waarin de stand van zaken rond de overlast, de ontwikkelingen en de actiepunten aan de orde kwamen. Daarnaast is voor de start van de ebtl een adviesaanvraag over de ebtl aan de ondernemingsraad (OR) van het COA voorgelegd. Ook heeft een lid van het dagelijks bestuur van de OR deelgenomen aan de projectgroep ebtl.

Vraag 7

Kunt u garanderen dat de doelgroep niet in reguliere Asielzoekerscentra (AZC's) terecht komt? Zo nee, hoe voorkomt u onveilige situaties?

³ Kamerstuk 19 637, nr. 2446

⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 2478.

Antwoord 7

De aanpak van overlastgevende en criminele asielzoekers heeft mijn hoogste prioriteit. Hiertoe heb ik de nodige maatregelen getroffen, waarover ik uw Kamer meerdere malen per brief heb geïnformeerd⁵. Deze maatregelen moeten zorgen voor een vermindering van de overlast. Binnen zowel de ebtI als de reguliere AZC's zijn meerdere maatregelen genomen om onveilige situaties te voorkomen. De gebouwen van het COA voldoen aan de veiligheidseisen passend bij de doelgroep waarvoor het COA is ingericht. Ook heeft het COA het maatregelenbeleid aangescherpt waardoor er nadrukkelijker aandacht is voor het verbod op onaanvaardbaar gedrag, de sancties die hierop staan (zoals het inhouden van leefgelden of het beperken van opvang) en het doen van een melding en aangifte in geval van incidenten. Daarnaast zijn er op steeds meer opvanglocaties aanvullende afspraken met gemeenten en politie gemaakt om veiligheid op en buiten de opvanglocatie te borgen. De genoemde garantie is niet te geven. Ook binnen de reguliere AZC's is soms sprake van (zware) overlast door asielzoekers.

Vraag 8

Deelt u de mening van de gemeente Hoogeveen dat het experiment met extra beveiligde opvang van overlastgevende asielzoekers mislukt is? Zo ja, hoe rijmt u dat met uw brief van 1 juli jl. waarin u aankondigt samen met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) toekomstscenario's in beeld te gaan brengen voor de EBTL?⁶ Zo nee, hoe rijmt u dat met het feit dat geen van beide gemeenten het experiment wil voortzetten?

Antwoord 8

Deze conclusie kan ik nog niet trekken. Zoals u bekend is door het WODC een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de ebtI-maatregel. De onderzoeksrapportage verwacht ik, zoals ik liet weten in het AO van 7 november, op korte termijn. De resultaten van dit evaluatieonderzoek zullen input vormen voor mijn besluit over de invulling van opvang voor overlastgevers. Uiteraard zal ik uw Kamer zoals, na publicatie van het rapport, zoals toegezegd daarover informeren.

Vraag 9

Hoeveel mensen moeten herplaatst worden, nu de EBTL's gesloten gaan worden?

Antwoord 9

Deze vraag is nog niet aan de orde. Zie ook mijn antwoord op vraag 1.

Vraag 10

Deelt u de mening dat de betrouwbaarheid van de rijksoverheid wordt geschaad als er een lastiger doelgroep wordt gehuisvest dan vooraf is gecommuniceerd? Wat gaat u doen om dit in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 10

Zoals ook aangegeven in eerdere brieven over de ebtI aan uw Kamer, is de ebtI doelgroep gedurende de pilot complexer gebleken dan aanvankelijk gedacht. Toen bleek dat dit leidde tot veel incidenten op de locaties en relatief veel politie-inzet nodig was, heeft dit geleid tot verscherpte maatregelen als onderdeel van een sober en streng regime. Zie verder mijn antwoord op vraag 7.

Vraag 11

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van separate opvang voor veiligelanders? Wanneer wordt deze in gebruik genomen?

⁵ Kamerstuk 19 637/33 042, nr. 2391; Kamerstuk 19 637 nr. 2446, 19 637, nr. 2455, 19 637, nr. 2478 en 19 637, nr. 2510.

⁶ Kamerstuk 19 637, nr. 2510

Antwoord 11

De verkenning naar separate en sobere opvang voor veiligelanders is een maatregel die parallel loopt aan de brede aanpak van overlastgevende asielzoekers en wordt momenteel uitgewerkt met de verschillende ketenpartners. In het vinden van een geschikte locatie heeft het COA het voortouw, maar wordt afgestemd met gemeenten en overige betrokken partijen. Dit dient zorgvuldig te gebeuren, waarbij diverse opties worden bestudeerd en – indien relevant en mogelijk – uitgewerkt. Als een separate opvang niet mogelijk blijkt, kan ook gedacht worden aan een herschikking van bewoners op bestaande opvanglocaties.

Vraag 12

Wat zijn de meeste recente instroomcijfers van asielzoekers uit veilige landen met weinig kans op asiel?

Antwoord 12

De instroom eerste asielaanvragen van personen uit landen die in Nederland als «veilig land van herkomst» zijn aangemerkt bedraagt tot en met oktober 2019 3.730 personen.⁷

In de tabel hieronder zijn deze aanvragen gesplitst naar nationaliteit.

Nationaliteit	Totaal
Algerijnse	980
Marokkaanse	920
Burger van Servië	300
Burger van Georgië	290
Tunesische	230
Albanese	180
Macedonische	170
Oekraïne	110
Senegalese	90
Noord-Macedonië	90
Ghanese	80
Burger van Bosnië-Herzegovina	60
Burger van India	40
Burger van Kosovo	40
Montenegro	20
Burger van Amerika	20
Jamaicaanse	20
Mongolische	10
Togolese	10
Burger van Trinidad en Tobago	10
Duitse	<10
Braziliaanse	<10
Griekse	<10
Italiaanse	<10
Franse	<10
Spaanse	<10
Slowaakse	<10
Poolse	<10
Nederlandse	<10
Brits burger	<10
Japanse	<10
Hongaarse	<10
Australische	<10
Litouwse	<10
Canadese	<10
Estnische	<10
Oostenrijkse	<10
Belgische	<10
Tsjechische	<10
Noorse	<10
Burger van Kroatië	<10
Joegoslavische	<10
Eindtotaal	3.730

Vraag 13

Wat heeft de pilot EBTL in totaal gekost?

⁷ Bron: IND, afgerond op tientallen.

Antwoord 13

Aangezien de pilot ebtI nog loopt tot 1 februari, zijn de totale kosten van de pilot nog niet bekend. In de evaluatie door het WODC worden de kosten die verbonden zijn aan de inrichting van de ebtI's betrokken. Zoals aangegeven bij vraag 8 verwacht ik de onderzoeksrapportage op korte termijn te ontvangen.

Uit navraag bij het COA zijn de kosten die tot nu toe bekend zijn als volgt⁸:

2017: € 1,031 mln.

2018: € 7,366 mln.

2019: € 5,491 mln. (tot en met het 2^e tertaal)

Daarnaast heeft de DJI personeel ingezet, waarvan de gerealiseerde loonkosten zijn:

2018: € 1.244.239

2019: € 859.122 (t/m november)

Vraag 14

Bent u bereid de vragen te beantwoorden voor het algemeen overleg over vreemdelingen- en asielbeleid op 7 november aanstaande?

Antwoord 14

Gedegen beantwoording vergde tijd, waardoor ik wel binnen de met uw Kamer afgesproken termijn, maar niet voor het AO van 7 november kon antwoorden.

⁸ Hieronder vallen de kosten voor personeel, materieel, afschrijving en ziektekosten.